

ELOFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . . 50 L - b.
Egy évre . . . 25 L - b.
Egy hóra . . . 9 L - b.
Nyitási sora 6 L - b.
Föld. petitsora 3 L - b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
hetenként kétszer:
csütörtökön és
vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Soseana Gen. Averescu-ut 4

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Odón.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Az új iskolai reform.

Fogházbüntetéssel sújtják azt a szülőt, aki nem járattja iskolába tanköteles gyermekét. — A 7 osztályos elemi iskola. — Tanítókat csak az állam fog képezni.

A készülő iskolai reformokról többször beszámolt a Székely Ujság. Ezúttal közöljük a Nagyvárad c. lap társunk erre vonatkozó cikkét, mely dr. Gocan tankerületi főigazgató információi alapján íródott meg.

A Nagyvárad cikke:

Tegnap érkezett vissza Bukarestből dr. Gocan Simon tankerületi főigazgató, aki a községi iskolák reformja ügyében jelent meg a miniszternél. Magával hozta az elemi iskolák reformjáról szóló törvényjavaslatot, amelyet a kormány benyújtott a képviselőházhoz. A törvényjavaslathoz Anghelescu miniszter terjedelmes indokolást fűzött.

Dr. Gocan Simon az elemi iskolai reformról a következőket mondotta a Nagyvárad munkatársának:

— Jó benne az, hogy a szülők, ha nem adják iskolába tanköteles gyermekeiket, úgy pénzbüntetéssel szoríthatók köteleseik teljesítésére s szükség esetén fogházbüntetésre is ítéltethetők.

— Az elemi oktatás 4 elemin kívül 3 felsőosztályból áll s megvalósítható falvakban is. Az elemi oktatás tehát 7 osztályos. Az a tanító, aki a 3 felső osztályt is megszervezi s fenntartja, kettős fizetésben részesül.

— A középiskolai törvénytervezet megkezdik, sajnos, nem jutottam a végére, mert el kellett utaznom. Az bizonyos, hogy a miniszter ezt a javaslatot is hamarosan beterjeszti a parlament elé.

— Nem igaz, hogy a törvényjavaslat kizárja a felekezeti iskolákat. Lesznek felekezeti iskolák, a tanítóképzőkön kívül. Tanítókat azonban csak az állam fog képezni.

— Kiváló alkotás a hétosztályos középiskola, ilyen lesz a gimnázium, liceum, seminárium, tanítóképző, katonai iskola. A 3 alsó egyforma, az elemi oktatás felsőbb része, ez átmenet a középoktatásra, ennek a három osztálynak elvégzése után akárhová mehet a tanuló, mert ez az általános műveltséghez szükséges. Innen megy át a tanuló a speciális középiskolába, gimnáziumba, stb. iskolákba.

— Mi az ösztöndíjakat osztottuk ki az iskolák közt. A pénzügyminiszter 50 milliót adott, a hivatalnokok gyermekei kaptak 25 milliót, az internátusok 3 milliót, az iskolák 2—2 millió ösztöndíjat, amelyet 3—12000 leuval kiosztottunk a középiskolák között.

— A miniszter kijelentette, hogy a felekezeti oktatásra nézve csak azt fekteti a törvényjavaslatba, ami a trianoni békeszerződésben van letéve.

Angol lap a magyar kölcsönről.

Egyik londoni lap, a Financial News vezércikkben foglalkozik a magyar kérdéssel. Megállapítja, hogy a magyar ujjaépítés tervezete most már biztosítva van. A kölcsönt legközelebb kibocsátják. Magyarország ujjaépítésének kilátásai nagyobbak, mint Ausztriáé voltak. Magyarország ellentétben Ausztriával, elsősorban mezőgazdasággal foglalkozó állam, amely saját termeléséből él. Az idegen tőke térfoglalása első sorban a mezőgazdasági termelés fejlesztésére fog irányulni. A pesti Duna-kikötő nagy jelentőséget fog adni a magyar fővárosnak.

Amit a kereskedőknek és iparosoknak tudni kell.

Új bélyegdíjszabás. — Az üzleti könyvek felülbélyegzése.

A marosvásárhelyi ipar és kereskedelmi kamara közli:

1. Nyugtákra a nyugta értékének 0.30 % át kiterő fix bélyeg teendő: amennyiben a nyugták az állam, megye, községek, vagy közhatóságok részére rendkívüli és esetleges módon eszközölt munkálatokra és szállítmányokra állítottak ki, még 25 ban segélybélyeg alkalmazandó.

2. Amennyiben a szállítmány vagy munkálat állam, megye, községek vagy közhatóságok részére írásos vagy szóbeli szerződés alapján szokásos módon eszközöltetett, a nyugtára 1% iktatási díj, plus, 0.50 % a nyugta értékéből, valamint 25 ban segélybélyeg.

3. Ha a nyugta helyett számla állítatik ki egy esetleges megrendelés és nem valamely szerződés alapján az állam, megyék, községek, közhatóságok részére eszközölt munkálatért vagy szállítmányért, ez az 1. pont alatti illetéknek van alávetve, plus 10 ban számlabélyeg.

4. Az állam, megye, községek, vagy közhatóságok részére írásos vagy szóbeli szerződés alapján eszközölt szállítmányoknál vagy munkálatoknál a 2 pont alatti illetékek alkalmaztatnak, plus 10 ban okmánybélyeg a számla részére. A kereskedők, iparosok stb., kik az állam, megye, községek vagy közhatóságok részére szállítanak, vagy munkálatokat végeznek, a 4 leunál magasabb értékű bármilyen szállítmányért vagy munkálatért számlát és nem nyugtát — kötelesek kiállítani. A törvény azonban ezen számlákat, mivel közhatóságok részére állítatik ki, nyugtáknak tekinti és mint ilyenek az 1. pont alatti rendelkezéseknek megfelelően bélyegeztetnek.

Az üzleti könyvek segélybélyegeit 1924. év január hó 1-től kezdve ikenként 50 banra emelték fel. Az 1924. január hó 1-én vagy január 1. után megkezdett könyvekre tehát a segélybélyeg az összes ívek után már a felemelt összegben kell felragasztani, a régi könyveken pedig csak az olyan lapok után kell utánpótolni, amelyek 1924. január hó 1. után is könyvek. Vigyázni kell arra, hogy lehetnek olyan könyvek is, amelyeket csak 1924. január 1-én vettek használatba, de még a múlt év végén bélyegeztették le, mikor a segélybélyegek felemelése még nem történt meg. A segélybélyegeket az ilyen könyveken is pótolni kell. Természetes, hogy a pótlólag felragasztott bélyegeket is felül kell bélyegeztetni a pénzügyi adminisztrációnál. A bélyegok pótlásának elmulasztását 10-szeres bírsággal büntetik.

HIREK

Szombat, márc 22.

— **Házasság.** Folyó hó 16-án tartotta esküvőjét dálnoki Hadnagy István pávai Vajna Gizuskával Kézdivásárhelyen.

— **Névigazítás.** A múlt számunkban az új végrehajtó nevét tévesen írtuk. A helyes neve: Jordache Florea.

— **Új vasúti alagutak.** A minisztertanács 300 millió leu hitelt szavazott meg a brassó-nehojási, kisinau-zloti és ilva-mica dornavatrai alagutak elkészítésére.

— **Halálozás.** Özv. id. Mihály Adámné sz. Papp Ilona 90 éves korában Brassóban, ahol leányánál lakott, meghalt. Temetése tegnap volt.

— **Öt év után visszakézbessített pénzes-utalvány.** Öt évvel ezelőtt, mikor internált tuszaink a moldovai Raducaneni-ben voltak, egyik tuszaink 400 koronát küldött a családjá. A pénzt akkor nem kapta meg a címzett, azóta meg is halt, hazatérve városunkba és most, a napokban a posta visszakézbessítette a küldött pénzt a feladónak leu értékben, 400 korona helyett 200 leut.

— **Fizetni kell az adót.** A Pénzügyigazgatóság a következő felhívás közlésére kért fel: Az adótörvény 115 cikke szerint a 10 leu minimális adó január hó 1-én esedékes és egyszerre fizetendő. A többi adónemek negyedévenként január, április, július és október hó 1-én esedékesek. Amennyiben ezen napon be nem fizették, végrehajtás útján szedendők be 9%-os késedelmi kamattal együtt. Mivel a föld- és házadó a múlt évben 5 évi érvénnyel lett megállapítva, azoknak az adóknak 1/4 évi részét az érdekelteknek minden felszólítás nélkül még január hó 1-én be kellett volna fizetniük. A kereskedőknek és iparosoknak az adója vármegyeszerte néhány község kivételével meg lett állapítva. Tehát már most befizetendő az új adónak 1/4 évi része. Ez különben a múlt évi kivételnek megfelelően még január hó 1-én befizetendő lett volna. A végrehajtással járó kellemetlenségek kikerülése pkából már most felhívja az adminisztratia financiara az összes adófizető közönséget, hogy köztartozásainak első negyedévi részletét az illetékes perceptciónál, községekben az adószedőknél azonnal fizesse be. Az 1923. évi április 1. előtti időből származó régi hátralék szintén befizetendő.

— **Cigány-bosszu.** Sárofalván, a Fekete-féle korcsmában tegnapelőtt cigányok palinkáztak. A mórék annyira belejöttek a palinkázásba, hogy nem akarták elhagyni a korcsmát. Két osdolai testvér, Szekrény Béla és Szekrény József tért be a korcsmába. Ezeket a korcsmáros megkérte, hogy valahogy tuszkolják ki a cigányokat a korcsmából. A két osdolai rövidesen eleget is tett a felhívásnak és a cigányok kikerültek az utcára. A rendcsinálás után a Szekrény fiuk mindjárt otthagyták a korcsmát és hazaindultak. Alig értek ki a községből, az osdolai ut irányában, az országúton nyolc cigány várta Szekrényeket, kik már nem retíráhattak és felvették a harcot. A cigányok bicskát használtak és a két testvért összeszurkálták. Az egyik Szekrény-fiú súlyos sérülést szenvedett. Jó volna a cigányokat megrendszabályozni, mert már kezdenek vidékünkön elhatalmasodni.

— **Rendelelet az egyesületek, társaskörök, klubok ellenőrzéséről.** A Monitorul Oficial 1924. február 6-án megjelent 27. számában közölt törvény értelmében a nem hazafias, vagy nem jövedelemszerzési céllal magánosok által alapított egyesületek a fenti törvény rendelkezéseinek betartásával zavartalanul folytathatják működésüket azonban hat hónapon belül kötelesek az illetékes törvényszéknél bejelenteni címüket, működésük célját, benyújtani alapszabályaikat és tartoznak a hatóságok által kért mindenemű felvilágosítást megadni. Az ujonnan alakuló, vagy alapszabályt változtató egyesületek fenti törvény betartására hivatnak fel. Az államnak jogában áll ellenőrizni minden egyesület működését abból a szempontból, hogy az tényleg a jóváhagyott alapszabályok szerint történik-e és nincs-e ellenkezésben az erkölcsrendészettel, a közrenddel, vagy az állam biztonsággal. Az ellenőrzés célja nem a jogi személyek, egyesü-

letek dolgaiban való ok nélküli folytonos akadályoskodás, hanem az, hogy az állam érdeke és a közrend ellen valamely egyesület titokban semmiféle sértést ne követhessen el és ilyenre előkészületeket se tehessen.

— **Amerika, a csodaország.** Az észak-amerikai Egyesült-Államok az a boldog birodalom, amelyben az adókat le akarják szállítani. Coolidge elnök izenetet küldött a kongresszusnak, amelyben nyilatkozik, hogy szükségesnek tartja 25 százalékkal leszállítani az adókat. Mikor kapunk mi ilyen izenetet?

— **Nyomdából — tánciskola.** Szász Endre, a kiváló kolozsvári újságíró, az Ellenzék szerkesztője szenzációs cikkben írta meg az Iparosok lapjában Erdély egyik legrégebbi nyomdájának, a kolozsvári Liceum nyomdájának eseményekben gazdag pályafutását. Az 1707. óta működő nyomdát legutolsó tulajdonosának hozzá nem értése a tönk szélére juttatta. Az előkelő iparvállalat, amely néhány évvel ezelőtt még a legtekintélyesebb nyomda volt Erdélyben, végül arra a sorsra jutott, hogy szedőtermét, amelyből a tudományos és szépirodalmi művek ezrei indultak el hódító útjukra, átalakították tánciskolává. A nyomda rosszul kezelt hatalmas betűanyaga pedig a pincében porosodik.

Városi mozi.

— **Szent Mihály.** —

(A mozi-iroda közlése.) Március 26., 27-én szerdán és csütörtökön fél 9 órakor kerül bemutatásra *Szent Mihály*, Werner Emilia regénye 6 felvonásban. Főszerepben Makai Margit, Pethő Attila és Petrovich Szvetislav. Ez utóbbi az összes nők bálványa; mint klasszikus férfiszépség ebben a filmben csúcspontját éri el művészetének. Valósággal ő viszi az egész darabot. Redenberg Mihály, Steinrück gróf unokája, kívül azonban a gróf nem törődik, minthogy leánya rangon alul ment férjhez. Mihály szinte a vadonban nő fel, majd katonai pályára kerül. Megismerkedik Hertha grófnővel, kinek két ízben megmenti életét, úgy, hogy a fiatalok szerelmesek lesznek egymásba. Hertha grófnő el akar válni férjétől, hogy Mihály felesége legyen, de a nagyapja, Steinrück gróf hallani sem akar a tervről. Midőn azonban Raoul gróf, Hertha férje államtitkók ellopása után megszökik és az iratokat Mihály visszaszerzi, nem áll többé útjába a fiatalok boldogságának.

Itt közöljük a t. közönséggel, hogy *Erzsébet osztrák császárné*, életkép 6 felvonásban, Larich grófnő, a császárné unokahúgának emlékiratai nyomán március 28., 29., 30-án szokott időben bemutatásra kerül. E film tartalmát nemrég közölte a Székely Újság. E sokat szenvedett császárné tragikus halála az egész világot mélyen lesújtotta. Minket az ő sorsa elsősorban érdekel, azért mindnyájan ott legyünk.

NYILTTÉR*)

Nyilatkozat.

Alulírottak kijelentjük, hogy a kézdivásárhelyi járásbírósnál 4775 - 1923. szám alatt indított ügyben kibékültünk, mert megállapítást nyert, hogy a sértett ok nélkül és alap nélkül helytelen információk következtében bántottuk meg, amiért tőle bocsánatot kértünk, alulírott sértett pedig ezt elégtétellül elfogadta. E nyilatkozat eredetije sértettnél maradt.

Kézdivásárhely, 1924. március 21.

Turóci András, Turóci Mózes, Jancsó Árpád,

panaszoltak.

Nyágyuly Mihály,

sértett.

Egy teljesen jó, modern íróasztal

helyszűke miatt olcsó áron eladó. Cím a kiadóban.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy férjem elhalálása után is fenntartom az ipart szakképzett üzletvezető vezetésével.

Elvállalunk

szobafestést, mázolás és cimpfestést.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, tisztelettel:

Özv. Kiriák Mártonné.

REGÉNYCSARNOK.

Bálványos bugása.

— Székelyföldi történelmi elbeszélés. —

Felei Fazekas Bertalan. 12

— Most mindnyájon előrejötök. Kezeken, körém. A mágjáról most égi s földi parancsolatokat hajtok végre. Fővegeiteket dobjátok le, férfiak. Kulcsoljátok keresztbe kezeiteket, mind magam. Férfiak s asszonyok egyaránt. A mindenütt jelenvaló, mindenható s mindentudó egyetlen Istenünk sugallatfát s első apostoli koronás királyunk parancsolatjait követve, innen, a tüzlángok közül: megkereszteltek titeket az Atyának, Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében! Most már keresztények vagytok. Vessetek hát keresztet, hálát adván az Urnak, mint magam. Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek-Istennek nevében, ámmen. Eggyen-eggyenként is megkereszteltettek majdan s megkapandjátok keresztény neveiteket is akkor. Addig is feleljetek most nekem: hiszitek-e az öröktől fogva való egy igaz Istent?

— Hisszük uram, hisszük!

— Hajcsatok hát térdet, keresztény testvéreim, mint magam s tegyetek hitvallást hitetekről, mondván: hiszek egy Istenben...

— Hiszek egy Istenben!

— Hiszek egy...

Valahonnan, messziről, a rengetegek mélyéből morajló dübörgés, majdan dörmögő-dörgedezés s egyszerre csak zokogó zugás-bugás tépi és hasítja, téri és szakítja, csapja és döngeti a fenséges fenyeseket, tömött tölgyeket s a büszke bükkösöket. Nem a menny dörög, nem vakitanak villámok s nem ered az eső, — hiszen ragyogón hevíti a nap — hanem égből is, földből is, magasból is, mélyből is: mintha szövetkezett mordulás marna a szíveknek gyökerébe.

A zugó-bugó Bálványosvár udvarporában felnyöszörög, végső fetregésben az utolsó táltos:

— Bug a Bálványos.... Valamit bucsuztat.... Hadurunkat bizton.... Vége a hunoknak.... Vége a világnak....

Azóta, amikor bugni kezd a Bálványos — évezredenként egyszer-más-szor, elég ritkán... elég gyakran: — mélyéig megrendül messze a Pokolsárig a golgotás nép. A kálváriás székely atyafiak pedig mogorván morogják:

— Sorsfordulás éri esment a székejt...

*

Legutóbb is bugott a Bálványos.

Legutóbb is érte.

(Vége.)

A város hivatalos közleményei.

(E rovatban jelenik meg a város minden hivatalos, a lakosságot érdeklő városi hirdetmény, amire felhívjuk olvasóink figyelmét.)

No. 587/1924.

Primaria orasului Targul-Sacuesc.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Targul-Sacuesc város 1923. és 1924. évre szóló ebadó kivétési lajstroma f. év március hó 21-től április hó 4-ig a városi adóhivatalnál közszemlére ki van téve.

Targul-Sacuesc, la 20. Martie 1924.

Morvay,

primar.

No. 974/1924.

Primaria orasului Targul-Sacuesc.

Hirdetmény.

A hadügyminiszter 48-1924. sz. rendelete értelmében, minden katonaköteles behívás vagy mozgósítás esetén köteles magával vinni a következőket: 2 drb. inget, 2 drb. alsó nadrágot, 2 pár harisnyát vagy 2 pár kapcát, 2 drb. törülközőt, 2 drb. zsebkendőt, 1 drb. trikó-inget és 1 pár cipőt vagy eszimat jó állapotban. Azok, akik ezen rendeletnek rosszzindulatból eleget nem tesznek, szigorúan fognak büntettetni.

Targul-Sacuesc, la 21. Martie 1924.

Horváth,

pt. primar.

No. 161/923. executorie.

Publicatie de licitatie.

Subsemnatul exec. jud. de ocol prim acestia publica ca in urma decis din anul de sub judecatoria de ocol din Tg. Sacuesc No. G. 5033/920. ca mobile sechestrare cauza reclamantului Banea Ajutor si Dr. Jancsó Béla avocat Tg. Sacuesc locuitor contra unu imeni locuitor elemen in patria suma 65.10. Lei plata de stie din se vadui de in licitatiea public pentru suma din sus bani cont. care campune Boi, aruta trasura, masina, si casa mobile 78.450 Lei pretuit tumpul se fixat terminul 26. Martie 1924. ora 3 p. m. Imeni comuna cu aceste ca mobile sechestrare nu maisc banita se va anide plata sciinta.

Tg. Saguesc, la 3. Martie 1924.

Augustin Mány,

executor de jura.

Felkérem azokat, akiknek munkát adtam ki, szíveskedjenek a hó végéig elkészítve hazaküldeni

Hoffmann Lukácsné.

Egy zongora eladó.

— Cím a kiadóhivatalban. —

H I R D E T É S.

Kézdivásárhelyi határon, Herbát- és Tanorok-lábjában kb. 2 hold, országuton kívül kb. 2 hold szántó-föld, több darabban, — oroszfalvi határon, Borkut-lábjában 5 1/2 hold szántó és 1/2 hold kaszáló szabad kézből azonnal eladó.

Érdeklődőknek felvilágosítást nyújt: Dr. FEKETE ANDRAS és Dr. ELEKES BÉLA ügyvédek irodája, TARGUL-SACUESC.

Génuában, Hágában

nem tudtak oly békét csinálni, melyik tartós legyen.

Egyedül csak SZANTÓ Kézdivásárhelyi

tud tartós és bekebeli cipőt készíteni.

Olcsó és pontos kiszolgálás. Tartósságáért felel.

Eladó

nagyobb mennyiségű, fenyő-zsindely Hossza 17-20 colig, szélessége tetszés szerinti. Ára 400-1500 leuig. Szerződni lehet levél által is.

SZŐCS JÁNOS

zsindelykészítőnél, GELENCE, Háromszékmegyénél.

Waggontételben is szállítok.

Ne fusson Brassóba,

itt is bevásárolhatja a város és vidék intelligenciája a

női szalma- és szörme-kalap

ujdonságait. — Több, mint 30 modell-, legújabb fazon érkezik március 25-ikére. Várjon addig! — Pénzt takarít meg! Az utiköltséget is megspórolja!

KOVÁCS JÓZSEF, kalapgyáros

Vasut-utca 33. szám.